

زقړین بو جهی ده سپیگی

— نهحمده داود قادر —

هیدی سنگیت کویښی خوهی کسک و نهخشاندی بکولیکیت
سوروزمر دقوت دموکم ل ناف دهشت و چیاو نهالا قهدهت ...
کههشته مهیدانی، ل جادی دمر باز دبوون ... بهی هیشتا ل
نیفهکا جادی چاقیت سوفی حهسهنی ب زهلامهکی کهتن یی
بتنی روینشتی بهسهر کورسیکهکی ل دیمایا ریزا وان
تختکیت چایخانئ نهفت ل بهر دیواری ریزکرین ... دهستی
خوه یی دایه بن گوهری خوه، عورهک ژ دویکیلا جگارا یی ل
هنداف سهری خوه چی کری، رهیت وی دنه تراشینه ...
ونیشانیت پوسیدهیی و چهگیری یی ل سهر دیمی وی
غازی دکر ... چاقیت وی رک و رک یی ل وی قهرقهشا مروقا
وبهری خوه دانا وی هزار هزار ناخفتن و پسیری دنافا ...
سوفی حهسهن ل نیفا ... جادی ماگوهشی ههروهکی باور
ژچاقیت خوه نهکته، نازاد ل جادی دمر باز بوو. بهریخوه دا رهخ
خوه خالی خوه نه دیت، ل خوه زقړی دیت خالی وی مهنده هوش
یی ل نیفهکا جادی راوهستیایه، زقړی قه دهستی خوه ل ملی دا
گوته:

خال دمر باز ببه ته خیره ...
هاه — چونه خالو چونه ... کاومره جاری عولی نه بهری خوه
بدمینه زهلامی هوی خیره ...
— ته چ شوله پ زهلامی ...
— بهی. ههرومکی بو خوه گوته ... سوفی حهسهنی فهستا
زهلامی کر نازاد ژی نهچار بو که ته دیوف ... سوفی حهسهن
کههشته دهف زهلامی.

پشتی فراغینا خوه خارین، وقه دمرهکی روینشتینه خار
گوته: نازاد خالو، نه خول هویشیا چا مال ناگرین، ب فی
رنگی دیاره نه قه دئی مهگروکهن، دا نه بچین و چا خوه ل
جیخانئ قه خوین، نوکه هه قالیت مه همی ل ویری خرزه بونه.
— زادی گوته: بکه یفا ته یه خال کا هه ما تو چهوا دبینی بلا
بمسابیت. ههردوو رابون ... سوفی ... حهسهنی دهستیت خوه
هجکیت قاپیت خوه راکرن و وځوه وهریچا. نازادی ب
تر نه قه گوته. ته خیره خال ته هوسا نه ف قاپیته کره بهرخوه،
نیا بو بهار، گهرم بوو.
خانو بووه جیلا گهرمه، هوین ههست ب سهرمایي ناکن. بهی
خو پیرمیریت وهکی مه هیش ساره.
— نه خال نه خوه پیر نه که هیشتا تو یی جحیل.

ههردوو ریکا خوه گرتن و بکه نیفه دمرهکتن و ریکا
جیخانا مهیدانکا پالا گرتن ... روژی بهریت خوه خوه شکر بوون
— پینگافا نیکی بهرو روژ نا فا بونقه بچت و خاترا خوه
خازت ... هیش تیهنه کا گهرم دتروژکیت ویدا هه بوو.
بیجهکا گهرماتیی ددا له شی مروقی، بهی نه گهر دناقرا هلمهکا
— ی هاتبا گهر یا کیمژی با، وی پشتی نیفرویی مروقی ههست
— نه زیاتی دکر، دهمی ب سهر له شی مروقی دا دچو خار، چنکی
نو با ژ سهر وان چیا ییت دوری باژی ری دهات و شوین
هخشیت تلیت کهفت بهفرا دناقرا دیار بوون. وهکی هه
یوژمکی ژ روژیت فی دهمی سالی، ل سهری مهها ناداری
— مری زفستان دهست پی دکت که له پیرتیت خوه لیک ددت و خوه
به رهف دکت بو بارکرنی، و دهمی بهار دهست پی دکت هیدی

— سه لامو عهله يكم

— سه لامو عهله يكوم ئىقار ياته باش

دهستى خوه دهينا سهر مى وى وه ژاند ...

هاس ... ته خيره ... سهر جاقا مامى حه سهن ... ب سهر خوه

نه هان ... كهره مكه روينه ...

ته خيره ... سوڤى حه سهنى گوتى»، دووسى جارا من سلاڤى ته كر،
وته بهرسنا من نه ددا.

ئاخفتنا سوڤى برى و گوتى لمن نه كره، من ئاگه ه ژته نه بوو نه ز
دهزدهكا كويدا بوم.

چ نينه ... چ نينه ... بهلى ته خيره تو هوساينى بى سهر و بهر تو چ
جاراينى هوسانه بوى ... تو بوچى بتنى روينستيه ...

پشتى كوير بيهنا خوه هه لكيشاى و بهرداى، گوت. خودى خيرا
بددهته هميا ... ما نه ز چ بوته بيزم و چ نه بيزم ... وژكيري دهست
بى يكم ...

سرفى حه سهنى دله دلد او گوتى مالاته خودى ئاڤاكهت ... ته
هوسا خوه بى سهر و بهر كرىه دنيا قهر هنرى ناكهفت ... زهلامى
ببى دهنگى سهرى خوه هه ژاند ...

پشتى بيهنه كى بيرهنگ بون سوڤى حه سهنى نه و پهرده برى و
گوت. نه رى بابى ريبه رى نه و ئاخفتنا هه گول بوى راسته يان
نه؟

ههروهكى قى ئاخفتنى جارهكادى دهردى برينيت وى
قه كرى قه ... بيرهنگ ما ... پاشى بهرى خوه دا سوڤى و سهرى
خوه هه ژاند ... وچاڤيت وى هه مى تشت بو وى دگوتن ...
جارهكادى سوڤى دهست دلى وى دافه و گوتى، هه ما توو
بجوڤيكيت خوه دساخ بن نه قادى هه مى ژ خوهيه ... دى هيت و
دى چيت ... پاره قريژا دنياينى به ...

بابى ريبه رى بزاره كى داماي و بژان گوت. مامى حه سهن ...
ته قه ... نه قه خوه رانا ژيانا من هه مى بى بوو، و نه و ژى هه مى
وهكى فرشه كى سفك با باڤيژته ناف پيليت ئافى و دگهل خوه
بيت و هسا چوو ... نه قه ئاخفتنا خوه دگوت و ههست كرنا ب ژان
و قه ... دامايى بى ل ناف ئاخفتنا ... وى ول سهر ديمى وى
بلند بيوو ... پاش ب له ز هه وهكى ئيك تشته كى وندا ببينت ...
ورىك نه د سوڤى حه سهنى ئاخفتنه كى بيژت گوت: مامى

حه سهن، تو دزاني نه ز بوچى هاتيمه قيرى؟ به لا جارهكادى
نه هيللا سوڤى بيهنا خوه ژى بهلكيشيت و نه وى ب خوه بهرسف
داو گوت: نه زى هاتيمه قيرى چنكى من دزاني بى گومان دى
مروڤه كى ومكى ته بينم دا دگهلدا باختم ... برا ستى پيتقى
مروڤه كيمه دگهل باقم ... دگهل من باخفت ... دهمنى ئاخفتنه
دگوتن شور هشهك ل سهر ديمى وى بوو ... وهه روى دهميدا
نیشانيت بى زارين و پرژانينى ل ناف وى ديمى خويا دبوون،
سوڤى حه سهنى دفا باخفت به لى جارهكا دى ريك نه دايى و
گوت: نه و گورگن ... به لى جيهانا گورگايه ... ره قدهكا گورگايه ب
تنى ل وى جيهانى دژين ... هه مى پيكفه ل نيچيرى دگرن ... و
دكه فنه سهر كه لفى ... سوڤى حه سهنى جارهكا دى دفا باخفت،
وهلى زانى بى دچ دمليفه دا دژيت له و ما هيللا باخفت ومكى دفا.
به لى ههروهكى نه وى ئاخفتنا سوڤى حه سهنى دچاڤارا ديتى
ژبه ر هندى گوت: نه خيره، من چ تشت ل سهر نينه ... نه و
نيزيكى بيست سالا بوو من دگهل شول دكر ب باومرى و ب
هه قپشكى ل گهل يهك من نه قه هزره نه دكر ... من هزر نه كره نه و

دى ريك خاپاندنى بو من قه و ژيرت هه تا من باش د سهر دابيت
وما لا من ب ئيك جارى دمه ره خه كى «چاڤيت وى تژى روندك
بوون و ئيدى نه شيا باخفت» دهستيت خوه دانه و بيدهنگ ما ...
سوڤى حه سهنى گازى كره چاچى گوتى خالو بو مه سى چاو
هندهك ئافى بينه ... پشتى چاخوه قه خارين بابى ريبه رى
پهرداخه كى ئافى قه خار ... بيهنا خوه كوير هه لكيشافه و
بهردا ... پيچه كى بيهناوى هات، ههروهكى وى پهرداغى ئافى
ئاگرى وى پيچه كى قه مراندى ... و جارهكا دى گوت: باومر بكه
مامى حه سهن ومكى من گوتى ته نه ز هاتمه قيرى چنكى نه ز
قايل بووم كول قيرى مروڤايه تيا راست و دروست ياهه ي ... نه ز
دى ل قيرى دليت پاك و بى ... كه رب و كين بينم ... به رى خو
بدى به رى خو بدى كهينا هه ميا دگهل ئيك ژدل دهر كهفت ... ب
براينى و بى دله ره شى ... نه كيا درمو و خاپاندنى. «گرنيژنه كا
بژان ل سهر ... ديمى وى هاته نه خشاندن، و بو جارا ئيكى
هوسا ب ته ناينى ئافت، و گوت: به رى خو بدى مامى حه سهن
هه ريزو ته رتيفين بهرينه ... نه قى ل به رقى ديوارى دامانى
دكن، ئيكى دبيزته هه قالييت خو نه ز دى هه ربم من دام يا هه ي..

نان هه فالیت دی یی دبیزنی دوو - سی بهرکا بدی و هره دامی -
 - «گرنزیفه» و گوت: نان بهری خوبده ژره خ وان فه، که و گرقانا
 و ناخفتنیت وان کویهک یی دبیزته یه کی که وی ته بو چی یه؟ ب
 کیر نیچیری ناهیت... نان ژره خ و یفه یی دی ب زاره کی دژوار
 دبیزته هه فالی خوسوزبت که وی ته، یی من بره قینت، ئیدی که و
 گیریی نه کم... به لکو هندک جارا ب ناخفتن بجره ژی بچن، به لی
 نو گا فه... وه می پیکفه دی دهرکه فن وه کی برا، یان بهری خو
 به منالی دی وپالا ئیک یی دبیزته هه فالیت خوسپیدی زوی دی
 - هرکه فن دازوی ب دویماهی بهین و بزقرین، یان یی دی ل
 قلماسی دی دبیزت ژبیرنه که بیزه فلانی و فلانی دا دگل مه بینه
 شولی... هر ئیک دگل هه فالی خو دل پاکه و کا چ بو خو دقیت
 نه بو هه فالی خو و برایی خوژی دقیت... «نهف ناخفتنه دگوتن
 و ژان و پی شه مانی یی ل سهر و چاقیت وی مالا خو دمینابوو.
 سوفی حه سه نی گوتی، بابی ریبه ری تو که له کی و مستیایی ویی
 یوسیده ی... رابه دا نه م بچین دهف مه، و نه فرو که تو بو...
 شیفی می هفانی مه ی... نه و هر برایت ئیکین «دگل په یفا وی
 - دیماهی ته زینگه ک ب سهر له شی ویدا چوو و پشتی
 بیدمنگیه کی بابی ریبه ری» گوت: براسستی نه ز که له کی یی ژخارزا
 - میکا سهر به سستی خه ریب بویم... به لی من دقیت بی هنه کادیژی
 - فیری رونیم دا باش بیره اتنیت خو بزقرینم و بهری خوبده مه
 فن مروفا. سوفی حه سه نی گوت: دی باشه پا نه زو نازاد دی
 جین... ئووه ژخو من نه و ژبیرکربوو... نه فه نازاده خارزایی
 می و زافایی مه ژیکه... ب سهره دان یی دهاتینه دهف مه، بابی
 ریبه ری گوت: سهرچاقا... به لی بلا ل مه بپورت مه خو
 ژبیرکربوو... سوفی حه سه ن زقری و گوت پا نه م دی چین، به لکو
 نه ز هه فالیت خو ببینم دا بیژمی من سباهی می هفانیت هه یان
 نه ز... دهرناکه قم شولی، دال هیفا من نه مینن و مه حتل نه بن...
 نه لی تو هر وهری، مال ژی هه ریال جهی خو بی بهری «پاشی ب
 گرنزیفه» گوت: دهرکه هنی مه ژی هر نه وه یی من و ته ب
 - مستیت خو نیخستیی... ب دهستوریاته... نازاد خالو
 کرمکه دا نه م بچین.

پشتی سوفی حه سه نی هه فالیت خو دیتین چووناف
 بزار یی هنده ناخی کری و ریکا مال گرت.

- خال چ ب سهری فی زه لامي هاته؟
 - چیرۆکه کا دریزه، وه لی ب کورتی نه ز ته را دبیزم.
 «نازادی ملیت خو هه ژاندن»
 - دی ب کورتیژی هر باشه.

- خالو نهف زه لامي ته نوکه دیتی... هه قاله کی من یی که فته،
 ژبه ری بیست ساله کا نه ول تافی مه یی... نه ز و نه و که له ک هه قال
 بوین، نه م پیکفه دچوینه پاله تی، پاشی پشتی دهه کی نه و بو
 ئاسنگه رو بو خو شول کرو که له کی ب زهفه ربوو هندی بیژی یی
 شول که ربوو... بو خو قونته راتیت ئاسنگه ری گرتن و خو دیژی
 دایی بو خودان ترمبیل و... خانو پارهو... هه فالیت خو ییت
 بهری ژبیر کرن، دناف و اندا نه دهات و نه دچوو، به لکو سلا فژی
 نه دکر وان، هنده هه فالیت دی گرتن و خه لکه کی دی ناسکرن...
 ده مه کی باش مال گه ل قونته رچه کی و که له ک بون هه قال...
 قونته رات پیکفه گرتن و ب هه قیشکی، بریت خو هه می کر نه د
 قونته راته کی دا... هه فالی وی لی... وهرکه ها... قونته رات ب ناخی
 هه فالی وی بو... نو وه کی نه و دبیزت چ تشت ل سهر نین...
 قیچا خودی بو وی به دمل فه که ت دیاره نه و گوتنا مه زنا راسته
 «هندی طهیر بقیریت دی هر زقرته هیلینا خو»

- نه خال، نه مه سه له نه و نینه «بهری خو دا خالی خو دیت وه سا
 یی بهری خو دده متی زانی دی پرسیاره کی ژی کت... له ورال سهر
 ناخفتنا خو ما بهرده وام» خال هر که سه کی ب ریکیت راست
 بکه هه ته نارمانجیت خو دهستیت وی د خوش یین... و نه گه ر تهیر
 ژ جهی خو فیری وشیا جهه کی باشتی پهیدا بکت و بزانت پاریزیا
 وی جهی بکت، بلا، ما چ قهیدی یه، فیجا، بلا مروف - ژی
 بزانت کویا فهر نه نه وه ب تنی بزانت کادی چه وان پیشکه فیت،
 یا فهر نه وه مروف بزانت دی چه و ب پیشکه فتن و که یف
 خوشیا خو بهرده وام که ت و پاریزیت، چنکی نه م بی فی
 تشتی... شیین چ بکین... وهندی نه م بکین، هه روه کی مه چ
 نه کری «نه ویی دفان ناخفتنا دا که هه شته بهرده روکی و دکولا
 دیرا بابی ریبه ری ژی که هه شته وان و پیکفه چونه دمال فه، رو
 ژبیزی دافیت دیماهی ژ دملنگیت خو ژ سهری وان چیا ل
 د یف خو دکیشان.

